

MIKC «Latgales Mūzikas un
mākslas vidusskola»

seminārs

**«Profesionālās
ievirzes (vizuālā māksla)
mācību priekšmetu
programmu izstrādes
metodika»**

2024.gada 29.novembrī

profesionālās ievirzes programmas «Vizuāli plastiskā
māksla II» mācību priekšmeta - **Kompozīcija**
programmas izstrāde

Semināra laikā plānots:

- Iepazīstināt ar galvenajiem mācību priekšmetu
programmu izstrādes soļiem.
- Veidot diskusiju par izaicinājumiem un iespējamām
risinājumiem šajā jomā.

programma

N.p.k.	Tēma	Stundu skaits	Pasniedzējs
1.	Mācību programmu izstrādes metodika – mūsu pieredze	1	MIKC “Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola”, struktūrvienības “Rēzeknes Mākslas un dizaina skola” vadītājas vietniece- Kristīne Binduka
2.	Mācību priekšmeta “Kompozīcija” programmas uzdevumi	1	MIKC “Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola” struktūrvienības “Rēzeknes Mākslas un dizaina skola” pedagogs, mg.art.- Iveta Ošāne
Kopā		2	

Mākslu izglītības kompetences centrs "Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola"

Atbrīvošanas aleja 56, Rēzekne, LV-4601, reģ.nr. 40900040227, tālr. 29115507, e-pasts pasts@lmmv.gov.lv, www.lmmv.gov.lv

APSTIPRINU

MIKC Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola
Rēzeknes Mākslas un dizaina skola

direktors _____

Raimonds Arbidāns

Mācību priekšmeta programma
Kompozīcija

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

2024

Mācību priekšmeta programma Kompozīcija

Apjoms stundās: 205

Stundu sadalījums pa mācību gadiem:

1.klase	2.klase	3.klase	4.klase	5.klase	6.klase	7.klase
		35	70	35	35	30

Mērķis: *(No mācību priekšmeta Vadlīnijām)* Veicināt audzēkņos izpratni par kompozīciju kā daudzveidīgu vizuālo izteiksmes līdzekļu lietojumu mākslā, dizainā un savā radošā darbībā.

Uzdevumi: *(No mācību priekšmeta Vadlīnijām)*

1. Iegūt daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apguvē, lai iegūto pieredzi mērķtiecīgi izmantotu radošā procesā
2. Iepazīt kompozīciju kā neierobežotu iespēju organizēt vizuālos izteiksmes līdzekļus, lai atspoguļotu māksliniecisكو ieceri.
3. Apzināt kompozīcijas nozīmi dažādās radošās nozarēs, pielietot apgūtās kompozīcijas likumsakarības mācībās un personiskā pieredzē.

Materiāli tehniskie resursi:

Kompozīcijas klases aprīkojums, dators ar televizora ekrānu prezentāciju demonstrēšanai, gaismas galds, tāfele.

Mācību saturs pa gadiem un semestriem *(Atlasa no mācību priekšmeta Vadlīnijām, izvēloties apgūstamā satura secību un apjomu)*

3. Klase 1., 2. semestris	Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu; Kompozīcijas no neierastiem materiāliem; Grāmatas ilustrācija; Izteiksmīguma palielināšana
4. klase 1.,2. semestris	Burta un teksta raksturs; Izstādes kuratora korpēs; Emociju attēlojums; Mazāk ir vairāk; Zīme un nozīme
5. klase 1.,2. semestris	Instalācija telpā un laikā; No plaknes uz telpiskumu; No reālistiska līdz abstraktam;
6. klase 1., 2. semestris	Aktualitātes vizualizēšana; Radošā maketēšana; Mākslas darba interpretēšana
7.klase 1. semestris	Centrālā/joslu/klājošā kompozīcija; Spēle un performance; Asociācijas un tēli

ATSLĒGAS VĀRDI IEDVESMAI

IZTEIKSMES LĪDZEKĻI

KOMPOZĪCIJAS PRINCIPI

RAKURSS FAKTŪRA
 PUNKTS PIESĀTINĀJUMS TELPA
 LĪNIJA SIMETRIJA ASIMETRIJA
 MATERIALITĀTE LAUKUMS FORMA APVEIDS
 DEKORATĪVS FORMA TEKSTŪRA ABSTRAKCIJA NOZĪME
 ORNAMENTS ZELTA GAIŠMA BURTVEIDOLS IDEJA BURTS STATISKS
 GRIEZUMS PROPORCIJA APJOMS IZKĀRTOJUMS LAUKUMĀ
 ELEMENTS RAKSTS ASOCIĀCIJAS AKCENTS MĒROGS
 INTENSITĀTE ZĪME EMOCIJA LĪDZSVARS DALĪJUMS IEKOMPONEŠANA
 PLĀNOS
 SIMBOLS RITMS KONTRASTS SKATA PUNKTS
 TEKSTS VĒSTĪJUMS STILIZĀCIJA FORMĀTS KRĀSA
 KUSTĪBA DOMINANTE KOPSKATS
 CENTRS VIENOTĪBA DETALIZĀCIJA
 Telpiskums
 TONIS DINAMIKA

IETEICAMĀS TĒMAS

AKTUALITĀTES VIZUALIZĒŠANA

ASOCIĀCIJAS UN TĒLI

BURTA UN TEKSTA RAKSTURS

CENTRĀLA/JOSLU/KLĀJOŠA KOMPOZĪCIJA

EKSPERIMENTI AR KOMPOZĪCIJAS
PRINCIPU MAIŅU

EMOCIJU ATTĒLOJUMS

INSTALĀCIJA Telpā un laikā

INTERPRETĒ MĀKSLAS DARBU!

IZSTĀDES KURATORA KURPĒS

IZTEIKSMĪGUMA PALIELINĀŠANA

KOMPOZĪCIJA NO NEIERASTIEM
MATERIĀLIEM

MAZĀK IR VAIRĀK

NO PLAKNES UZ Telpiskumu

NO REĀLISTISKA LĪDZ ABSTRAKTAM

RADOŠĀ MAKETĒŠANA

SPĒLE UN PERFORMANCE

SVARĪGAIS UN MAZSVARĪGAIS, SKATIENA
VADĪŠANA

ZĪME UN NOZĪME

MĒRĶIS: attīstīt audzēkņos interesi par mākslu un kultūru, virzīt audzēkņus uz savas personiskās attieksmes apzināšanu un spēju formulēt savu viedokli.

SATURA TEMATISKĀS JOMAS

MĀCĪBU SATURS

UZDEVUMI

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

Māksla un
kultūrvidē

Mākslas darbi un kultūras liecības

Personības mākslā un kultūrā

Māksla kultūrvidē

Darbības sfēras mākslas nozarēs

Iepazīt mākslu un
kultūrvidi kā iespēju
paplašināt savu
pieredzi un izmantot to
savā radošajā darbībā

- **Ir iepazinis** laikmetīgās mākslas, mākslas vēstures, lokālās kultūrvidēs, starpdisciplinārus mākslas piemērus.
- **Ir iepazinis** dažādu laikmetu māksliniekus – viņu dzīvesstāstus, domas, māksliniecisko rokrakstu.
- **Ir iepazinis** piemērus kā mākslinieku domubiedru grupas veidojušas jaunas idejas un ceļus mākslā.
- **Ir iepazinis** dažādus mākslas izstādīšanas veidus, kolekcijas.
- **Ir priekšstats** par aktuālām norisēm mākslā Latvijā un pasaulē.
- **Ir priekšstats** par darbības sfērām – mākslas nozarēs, profesijām mākslas darbu popularizēšanai un producēšanai.

Mākslas
darba
izzināšana un
vērtēšana

Mākslas darba izzināšanas principi

Mākslas darba izpēte un interpretācija

Vērtības

Apgūt daudzveidīgu
pieredzi mākslas darba
izzināšanā, lai virzītu
audzēkņus uz savas
personiskās attieksmes
paušanu, viedokļa
formulēšanu

- **Ir ieguvis pieredzi** analizēt un vērtēt mākslas darbus, kultūrvidēs piemērus, ievērojot tolerances un atvērtības principus.
- **Ir pieredze** formulēt savu attieksmi, vērtējot mākslas darbu, izstādi, kultūrvidēs piemērus.
- **Ir ieguvis pieredzi** pētīt, pārdomāt un vērtēt mākslas darbu un interpretēt to: stāstīt par izteiksmes līdzekļiem, kompozīciju, tēliem, lietojot mākslas terminus, jēdzienus; interpretēt darba vēstījumu, balstoties uz savu pieredzi.
- **Spēj** saskatīt sakarības mākslas darba saistībai ar tā vēsturisko, sociālo un ģeogrāfisko kontekstu.
- **Ir priekšstats** par individuālām un sabiedrības vērtībām, mākslas lomu un nozīmi.
- **Ir priekšstats** par mākslas kanonu, kultūras kanonu.
- **Izprot** autoritētiesības un darba radīšanas procesā ievēro ētikas principus.

Metodes
mākslas
iepazīšanai un
interpretēšanai

Komunikācijas rīki un metodes

Izpētes metodes

Vizuāla interpretācija

Projekti

Apgūt un pielietot
dažādas metodes
mākslas iepazīšanai un
interpretēšanai

- **Ir pieredze** izteikt un prezentēt viedokli par mākslas darbu vai izstādi, galerijas vai muzeja apmeklējumu dažādos veidos – mutiski, rakstiski, digitāli.
- **Ir pieredze** izzināt, komentēt, saīdināt atšķirīgu laikmetu mākslas darbus pēc atšķirīgiem kritērijiem.
- **Ir pieredze** izmantot dažādas mākslas darba izpētes metodes.
- **Ir pieredze** daudzveidīgi vizuāli interpretēt mākslas darbus – brīvi vai pēc noteiktiem kritērijiem.
- **Ir pieredze** patstāvīgi un grupā izstrādāt radošu projektu, pētījumu, iejusties kādā no mākslas profesijām, iesaistīties mākslas un kultūras pasākumos.

- 3.kl.** Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu; Kompozīcijas no neierastiem materiāliem; Grāmatas ilustrācija; Izteismīguma palielināšana. (Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības, krāsa; kompozīcijas organizēšanas principi – dominante, ritms, kontrasts)
- 4.kl.** Burta un teksta raksturs; Izstādes kuratora korpēs; Emociju attēlojums; Mazāk ir vairāk; Zīme un nozīme. (Vizuālie elementi; kompozīcijas organizēšanas principi – telpa, līdzsvars, vienkāršība)
- 5.kl.** Instalācija telpā un laikā; No plaknes uz telpiskumu; No reālistiska līdz abstraktam; (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi – kustība, vienotība, proporcijas)
- 6.kl.** Aktualitātes vizualizēšana; Radošā maketēšana; Mākslas darba interpretēšana (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi)
- 7.kl.** Centrālā/joslu/klājošā kompozīcija; Spēle un performance; Asociācijas un tēli (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi)

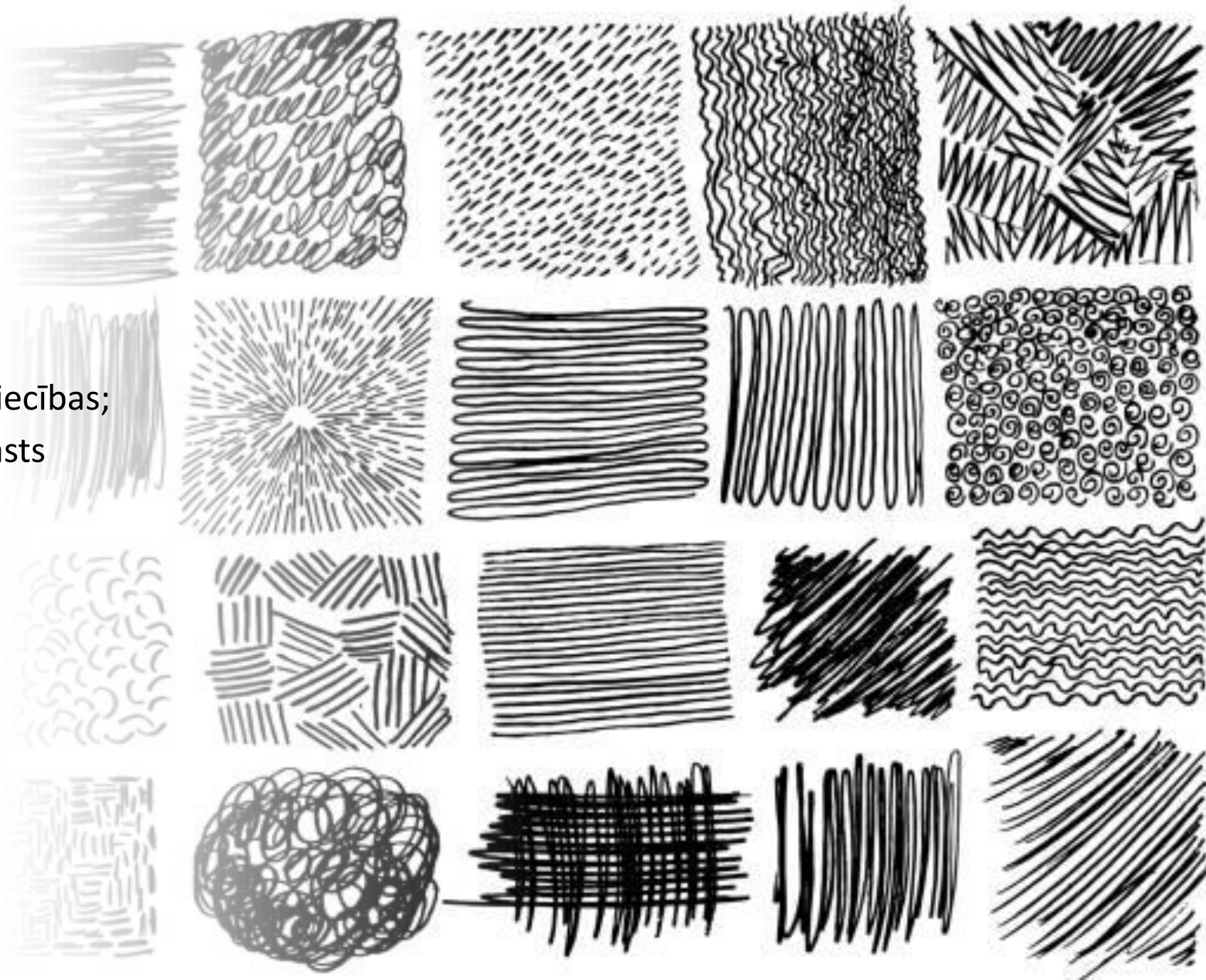
3. klase, 1. semestris

Kompozīcija

Nr. p.k.	<p>Sasniedzamais rezultāts</p> <p><i>(Spēj/ zina/ izprot/ ir iepazinis/ ir apguvis ir pieredze/ ir iemaņas...)</i></p> <p><i>Atlasa no mācību priekšmeta vadlīnijām, saskaņojot ar mācību saturu un mācību uzdevumu</i></p>	<p>Tēma un mācību uzdevums</p> <p><i>Izstrādā atbilstoši mācību saturam un sniedzamajiem rezultātiem, var izvēlēties tēmu un atlasīt atslēgas vārdus mācību uzdevuma izstrādei no vadlīniju pielikuma</i></p>	<p>Stundu skaits</p> <p><i>Norāda kopējo stundu skaitu tēmai vai mācību uzdevumam</i></p>	<p>Resursi</p> <p><i>Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem</i></p>	<p>Termini, jēdzieni satura apguvei</p> <p><i>Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem atbilstoši tēmai un mācību uzdevumam</i></p>	<p>Starppriekšmetu saikne</p> <p><i>Norāda, ja notiek sadarbību ar citu mācību priekšmetu tēmas vai mācību uzdevuma ietvaros</i></p>
1.	<p>Ir pieredze izmantot novēroto dabā, kultūrvidē, sabiedrībā, mākslas un dizaina piemēros.</p> <p>Ir pieredze pētīt tēmu no dažādiem aspektiem, iegūt informāciju, vizualizēt izpētīto.</p> <p>Spēj atlasīt un izvēlēties piemērotāko ideju tālākam darbam, pamatot savu viedokli.</p> <p>Ir pieredze eksperimentēt ar kompozīcijas iespējām – radošā darba noskaņu, saturu, nozīmi</p>	<p>Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu.</p> <p>Vizuālo elementu un kompozīcijas likumsakarību apguve radošā procesā</p> <p>Iegūstot daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apgūvē, lai mērķtiecīgi izmantotu pieredzi.</p> <p>(Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības; Ritms, dominante, kontrasts, Kompozīcija no neierastiem materiāliem)</p>	35	Iedvesmas avoti un tēmas izpēte kas? - daba, kultūrvidē, sabiedrība, mākslas un dizaina piemēri, personīgā pieredze kā? - vērošana un skicēšana, fotografēšana, avotu izpēte, diskusija, dalīšanās pieredzē	Vizuālie elementi, izteiksmes līdzekļi, kompozīcijas organizēšanas principi	zīmēšana, gleznošana, dizaina pamati

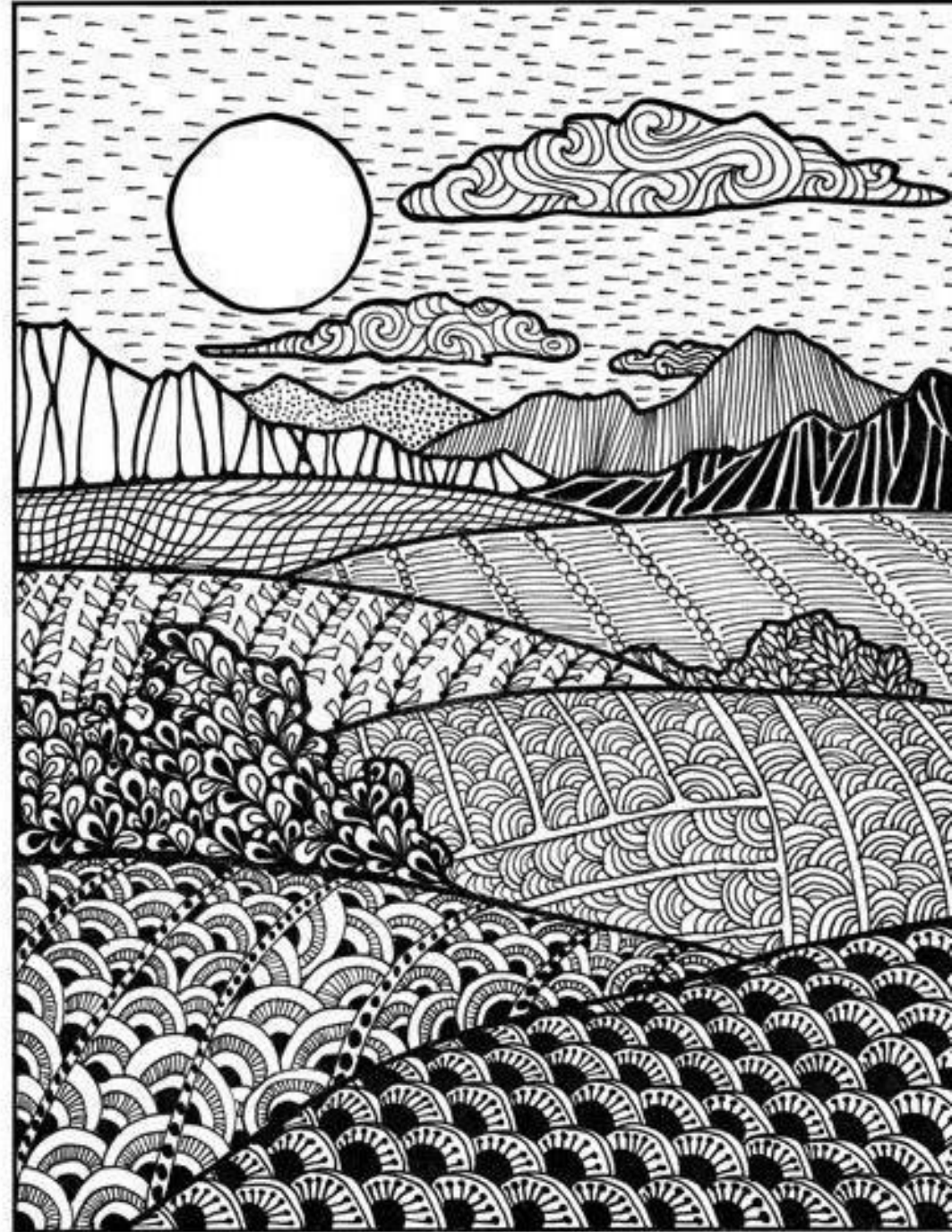
Nr. p.k.	Sasniedzamais rezultāts <i>(Spēj/ zina/ izprot/ ir iepazinis/ ir apguvis ir pieredze/ ir iemaņas...)</i> <i>Atlasa no mācību priekšmeta vadlīnijām, saskaņojot ar mācību saturu un mācību uzdevumu</i>	Tēma un mācību uzdevums <i>Izstrādā atbilstoši mācību saturam un sniedzamajiem rezultātiem, var izvēlēties tēmu un atlasīt atslēgas vārdus mācību uzdevuma izstrādei no vadlīniju pielikuma</i>	Stundu skaits <i>Norāda kopējo stundu skaitu tēmai vai mācību uzdevumam</i>	Resursi <i>Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem</i>	Termini, jēdzieni satura apguvei <i>Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem atbilstoši tēmai un mācību uzdevumam</i>	Starppriekšmetu saikne <i>Norāda, ja notiek sadarbību ar citu mācību priekšmetu tēmas vai mācību uzdevuma ietvaros</i>
1.	<p>Ir pieredze izmantot novēroto dabā, kultūrvidē, sabiedrībā, mākslas un dizaina piemēros.</p> <p>Ir pieredze pētīt tēmu no dažādiem aspektiem, iegūt informāciju, vizualizēt izpētīto.</p> <p>Spēj atlasīt un izvēlēties piemērotāko ideju tālākam darbam, pamatot savu viedokli.</p> <p>Ir pieredze eksperimentēt ar kompozīcijas iespējām – radošā darba noskaņu, saturu, nozīmi</p>	<p>Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu.</p> <p>Vizuālo elementu un kompozīcijas likumsakarību apguve radošā procesā</p> <p>Iegūstot daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apguvē, lai mērķtiecīgi izmantotu pieredzi.</p> <p>(Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības; Ritms, dominante, kontrasts, Kompozīcija no neierastiem materiāliem) Kopējā kompozīcija, izteiksmīgums, režģis kvalitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Garšīgā kūka, • Mājiņas, • Klusā daba 	<p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>8</p> <p>3</p>	<p>Iedvesmas avoti un tēmas izpēte</p> <p>kas? - daba, kultūrvide, sabiedrība, mākslas un dizaina piemēri, personīgā pieredze</p> <p>kā? - vērošana un skicēšana, fotografēšana, avotu izpēte, diskusija, dalīšanās pieredzē</p> <p>Radošā darba izstrāde</p> <p>kas? - idejas vizualizācija, izteiksmes līdzekļu, kompozīcijas risinājuma, materiālu un tehniku izvēle</p> <p>kā? - praktisko iemaņu pielietošana, materiālu un tehniku iepazīšana, izmantošana</p>	<p>Vizuālie elementi, izteiksmes līdzekļi, (punkts, līnija, apveids, krāsa, faktūra)</p> <p>kompozīcijas organizēšanas principi</p> <p>Darba noformējums</p>	<p>zīmēšana, gleznošana, dizaina pamati</p>

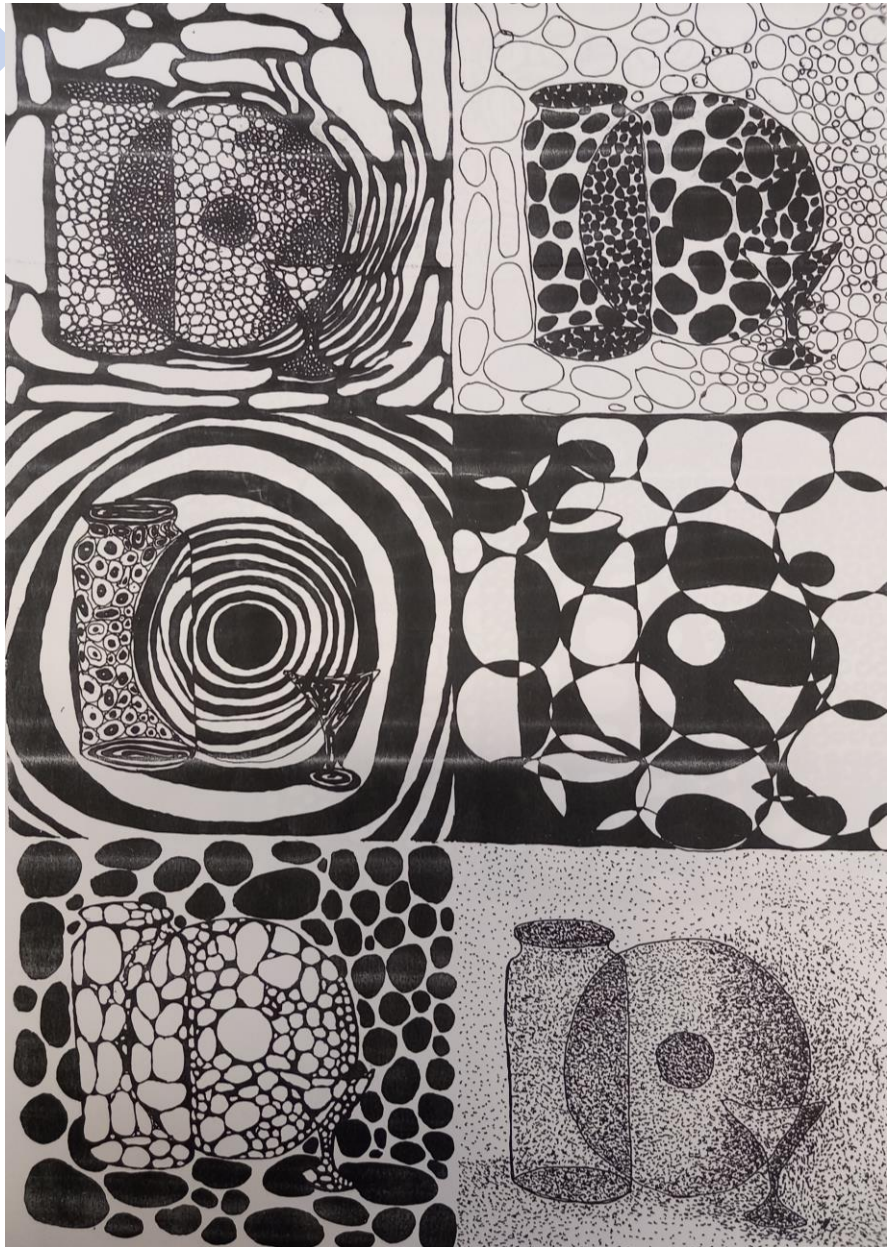
- Līniju ritmi,
- faktūras, tumši gaišās attiecības;
- Ritms, dominante, kontrasts

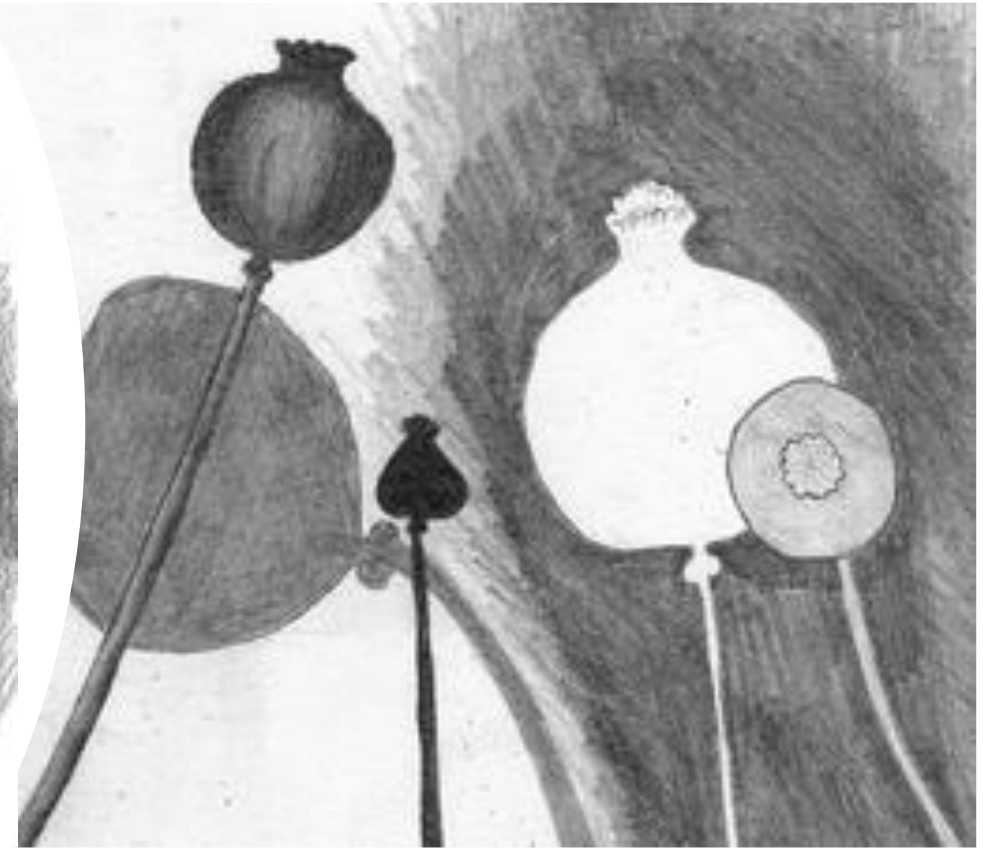
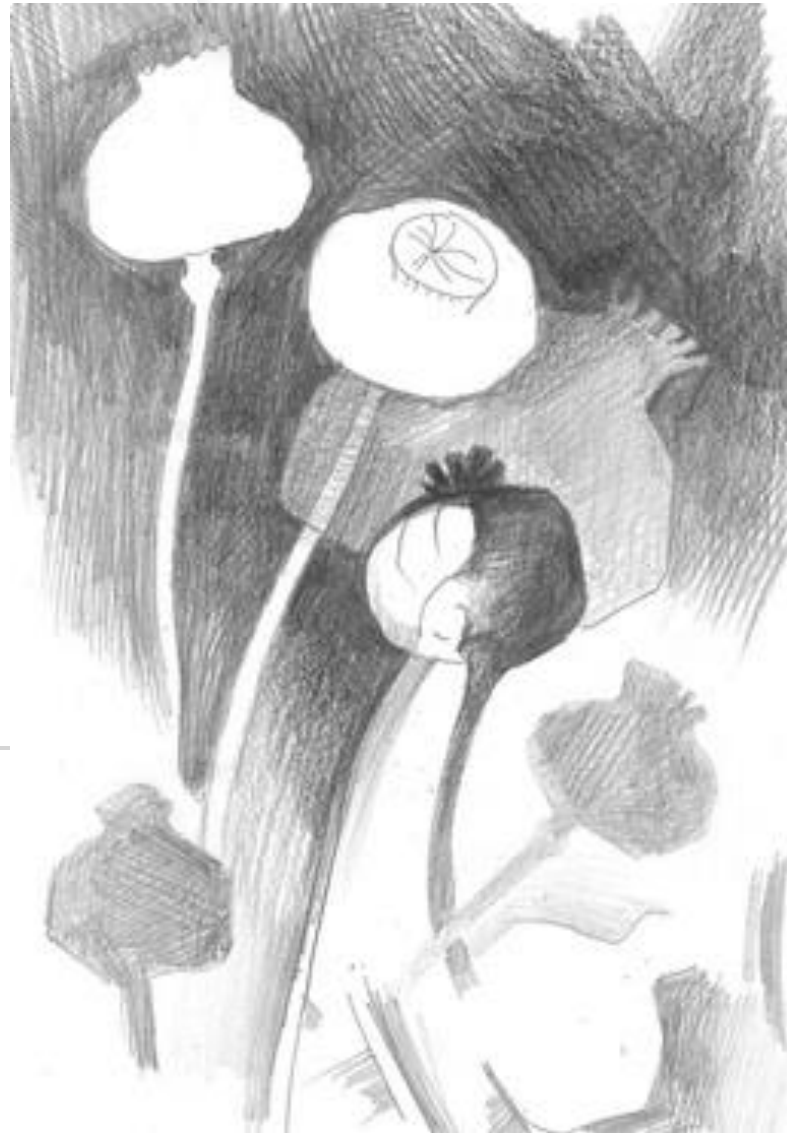
- tumši gaišās attiecības, līnija

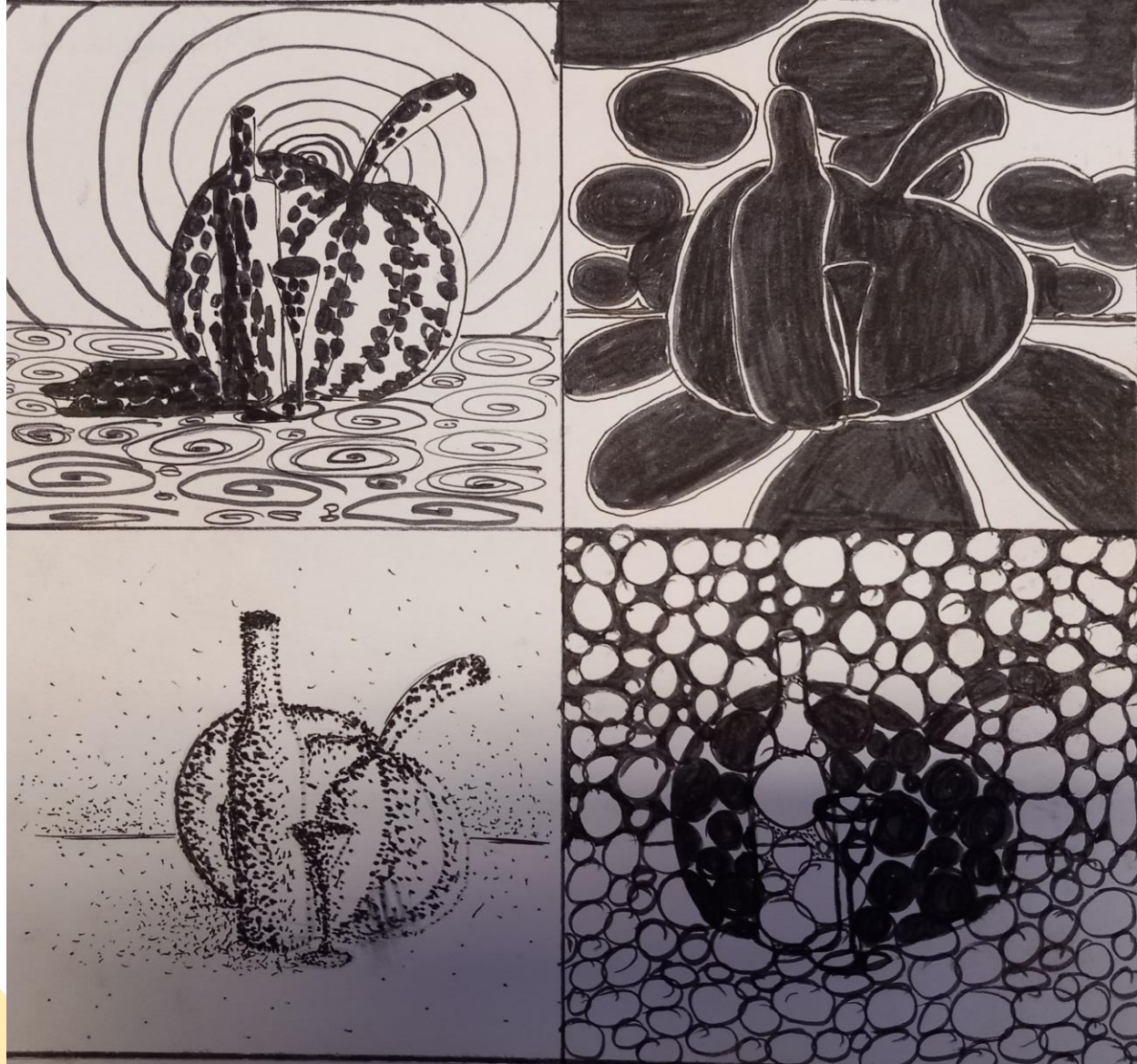

Ritms,
dominante,
kontrasts

- Ritms, nianse, kontrasts

Materiāli , izteiksmīguma
palielināšana

Ēnu kontrasts

-
- kompozīcijas organizēšanas principi – dominante, ritms, kontrasts

-
- mājoklis- skatienu virzīšana

- plaknes piepildīšana, laukuma organizēšana

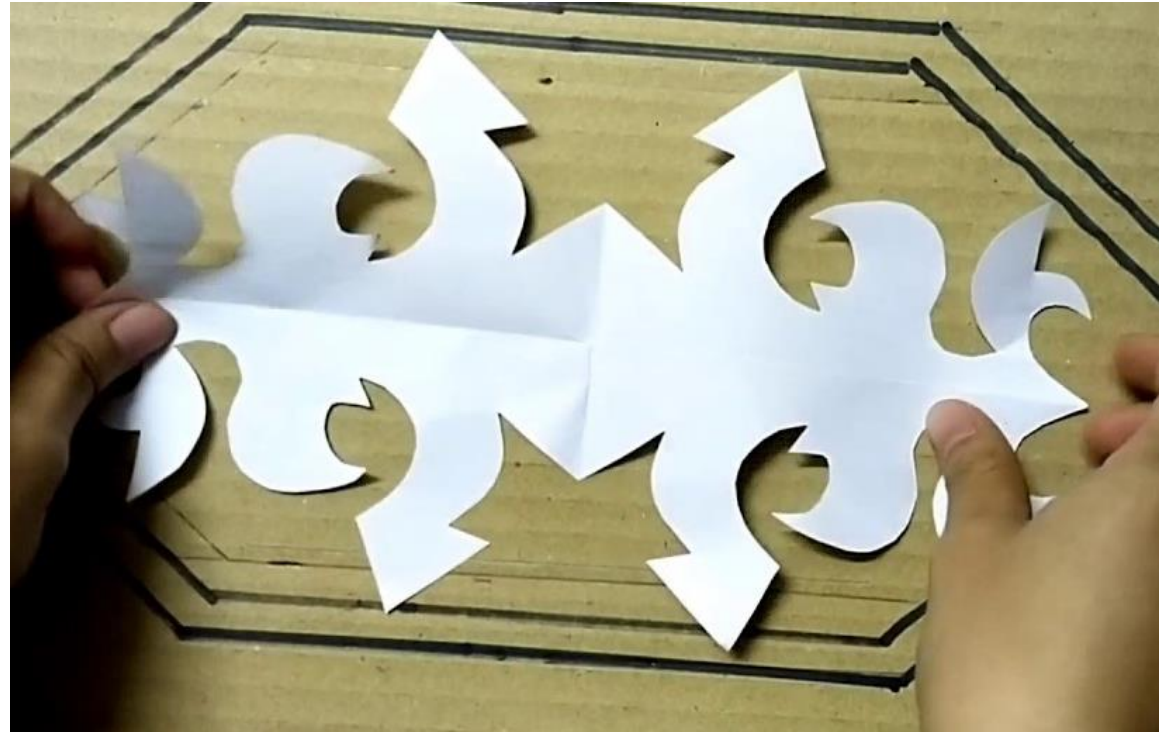

laukuma organizēšana, atslogotie laukumi

- uzdevumu saistība ar citiem mācību priekšmetiem

- **3.klase: dizaina pamati, papīra locīšanas uzdevumi, tehniku apguve**

3.klase: gleznošana no dabas, iztēles gleznojumi, tehniku apguve

1.semestris:

- “**Viss, kas ir garšīgs!**” Dabas formu radoša attēlošana, formas stilizācija.
- Gleznojuma kopīgā **noskaņa**. Izteiksmes līdzeklis – **ritms**. Dekoratīva kompozīcija, izmantojot arhitektūras motīvu.
- **Gaismēna**. Geometriska priekšmeta formas veidošana krāsās. Apkārtējās vides iedarbība. Balts kubs uz krāsaina fona.
- Dažādu **tehniku pielietojums** glezniecībā. Radoša kompozīcija Ziemassvētku noskaņā

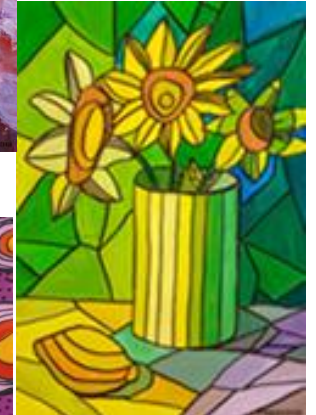
Resursi: papīrs A3, guaša, eļļas pāsteļi, melns flomāsters

3.klase: gleznošana no dabas, iztēles gleznojumi, tehniku apguve

2.semestris

- **Faktūra glezniecībā.** Ainava. Radošs gleznojums ar paletes nazi.
- **Gaismēna.** Geometriskā priekšmeta formas veidošana krāsās. Stilizēts cilindrs (dekoratīvs risinājums joslās)
- **Krāsu savstarpējā iedarbība.** Kolorīts. Dekoratīva kompozīcija "Svētki"
- Radošs gleznojums.
Dabas motīva formas izpēte, attēlošana

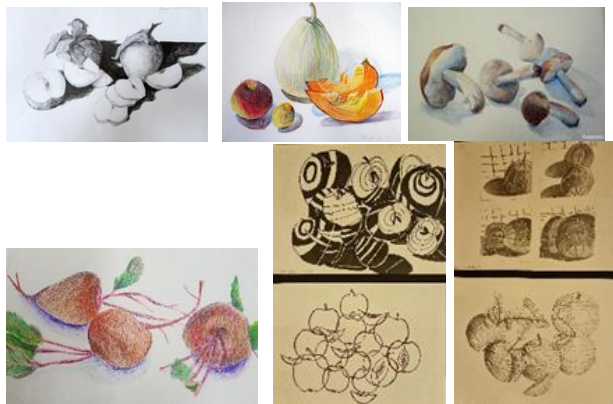
Resursi: Papīrs A3, guaša, eļļas pastēļi, akvareļi, akrils, marķieris, paletes nazis

Starppriekšmetu saikne: zīmēšana – gleznošana – kompozīcija – mākslas valoda

Zīmēšana 4.klasē

1. Dabas formu izpēte, attēlošana. Augļu un dārzeņu studija, formas stilizācija

2. Ģeometrisku priekšmetu konstruēšana. Lode, gaismēnas konstruktīvs zīmējums.

Gleznošana 4.klasē

1. Formas veidošana krāsās. Īstermiņa dabas formu (augļu, dārzeņu, sēņu) studija.

2. Ģeometriskā priekšmeta formas veidošana krāsās. Stilizēta lode. Dekoratīvs risinājums laukumos un joslās.

